

KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOJE PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS

<i>STT pateiktos pastabos</i>	<i>STT pateikti pasiūlymai</i>	<i>Viešojo sektoriaus subjekto (AAA) pateikta informacija apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>STT vertinimas dėl pasiūlymų įgyvendinimo</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
1. Aplinkos ministerija ir prie jos veikianti Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA) turi plačią diskreciją spręsti dėl reglamentavimo numatytų institucijų įtraukimo teikti informaciją, reikalingą potvynių rizikos dokumentams parengti. Praktika rodo, kad potvynių grėsmės žemėlapių korekcijos buvo aptariamose neprotokoluojamuose susitikimuose, nesilaikant visuomenės įtraukimo reikalavimų. Tokia praktika kelia piktnaudžiavimo, neteisėtų susitarimų rizikas, nes sprendimai gali būti pritaikomi prie individualių interesų, galimai neužtikrinant tinkamos viešojo intereso apsaugos.	1. AAA užtikrinti nuoseklų ir vienodą teisės aktuose nustatytos visuomenės informavimo bei pastabų ir pasiūlymų teikimo procedūros įgyvendinimą: visais potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių keitimo atvejais viešai skelbti pastabų teikimo terminą ir kanalus, centralizuoti pastabų priėmimą per institucinius kontaktus bei užtikrinti, kad termino pratęsimai ar pakeitimai būtų skelbiami viešai tais pačiais informavimo kanalais.	1. AAA pagal kompetenciją visais potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių keitimo ar atnaujinimo atvejais užtikrins vienodą teisės aktuose nustatytų reikalavimų įgyvendinimą. Šiuo tikslu bus parengti AAA vidinės taisyklės, detalizuojančios Vyriausybės nutarimu patvirtintų Potvynių rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą, kuriose bus aiškiai apibrėžti derinimo su suinteresuotomis šalimis principai, pastabų ir pasiūlymų priėmimo tvarka, terminai bei komunikacijos kanalai, įskaitant ir visuomenei teikiamas ataskaitas dėl pateiktų pasiūlymų ir pastabų įgyvendinimo. Vadovaudamasi AAA vidinėse taisyklėse, kurias AAA įsipareigoja parengti, nustatyta tvarka, AAA interneto svetainėje skiltyje „Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapiai“ paskelbs informaciją, kurioje bus nurodyta, kad visi suinteresuoti asmenys gali teikti pastabas ir pasiūlymus, pastabų teikimo terminai ir kanalai, termino pastaboms ir pasiūlymams pateikti pratęsimai ar kiti pakeitimai. AAA vidinės taisyklės numatoma parengti 2027 m. I ketv.	

	2. Užtikrinti, kad kartu su skelbiama ataskaita apie visuomenės pateiktų pasiūlymų ir pastabų įvertinimą visuomenei būtų pateikiama aiški informacija apie numatomus tolesnius veiksmus (potvynių grėsmės teritorijų registravimo Nekilnojamojo turto registre terminai, numatoma specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo pradžia) bei kokie bus taikomi teritorijos naudojimo apribojimai ir jų poveikis planuojamai veiklai bei statyboms, atsižvelgiant į LR SŽNSĮ reguliavimą, po potvynių grėsmės teritorijų įregistravimo Nekilnojamojo turto registre.	2. AAA interneto svetainėje kartu su skelbiama ataskaita apie visuomenės pateiktų pasiūlymų ir pastabų įvertinimą bus pateikta informacija apie numatomus veiksmus, susijusius su potvynių specialiųjų žemės naudojimo sąlygų registravimu Nekilnojamojo turto registre (NTR), įskaitant duomenų teikimo NTR bei numatomus jų įregistravimo terminus, taip pat šių sąlygų taikymo įregistruotoms teritorijoms reikalavimus, nustatytus SŽNS įstatyme. Šios nuostatos taip pat bus reglamentuotos AAA vidinėse taisyklėse, kurias AAA išipareigoja parengti įgyvendinant pirmą priemonę. Informacija apie šiuo metu NTR įregistruotoms potvynių specialiųjų žemės naudojimo sąlygų teritorijoms taikomus reikalavimus AAA svetainėje bus paskelbta iki 2026-10-01. Informacija bus atnaujinama pagal faktą.	
--	---	--	--

	3. Užtikrinti, kad AAA interneto svetainėje būtų viešai prieinamos visos patvirtintos skaitmeninių potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių versijos, arba sukurti skaitmeninių žemėlapių funkcionalumą, leidžiantį aiškiai peržiūrėti ir atskirti skirtingas jų redakcijas.	3. AAA interneto svetainėje iki 2026-10-01, skiltyje „Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapiai“ bus viešai paskelbtos ir prieinamos patvirtintų skaitmeninių potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių versijos, sudarant galimybę atsisiųsti jų erdvinis duomenis. Siekiant užtikrinti skaitmeninių žemėlapių funkcionalumą, bus sukurtas įrankis, kuri leis viešai prieinamu būdu peržiūrėti, palyginti ir parsisiųsti patvirtintų žemėlapių versijų duomenis. Įgyvendinimas numatomas 2027 m. IV ketv.	
--	--	---	--

6. Potvynių grėsmės teritorijų duomenų įregistravimas Nekilnojamojo turto registre nebuvo užtikrintas laiku, nors atitinkama teisinė pareiga galioja nuo 2020-01-01. Praktikoje duomenų perdavimas buvo faktiškai pavestas išoriniam tiekėjui, nesukuriant aiškių kontrolės mechanizmų, kas sudaro prielaidas galimai nevienodam specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymui. Nekilnojamojo turto registre potvynių grėsmės teritorijos registruojamos galimai nesilaikant reglamentavime nustatytos tvarkos. Tai rodo ne tik veiklos koordinavimo trūkumus, bet ir sisteminę viešojo administravimo spragą duomenų valdymo srityje.	<u>Aplinkos ministerijai ir AAA:</u> Gavus iš VĮ Registrų centro informaciją apie potvynių grėsmės teritorijas, kurios Nekilnojamojo turto registre buvo įregistruotos ne AAA pateiktų prašymų pagrindu, Aplinkos ministerijai kartu su AAA įvertinti tokių duomenų registravimo pagrįstumą, išsamumą ir teisėtumą, prireikus imtis veiksmų nustatytiems neatitikimams pašalinti ir, nustačius sisteminės problemas ar teisinio reguliavimo spragas, inicijuoti poįstatyminių teisės aktų pakeitimus, siekiant suvaldyti nustatytas rizikas, bei apie vertinimo rezultatus ir priimtus sprendimus informuoti STT.	AM atskiru raštu pateikė STT atsakymą, kuriame nurodė, kad nustatyti atvejai nėra susiję su teisės aktais nustatyto teisinio reguliavimo nepakankamumu. Taip pat informavo, kad AAA ir AM funkcijos šioje srityje apsiriboja jų kompetencijai priskirtų duomenų rengimu, tvirtinimu ir pateikimu teisės aktų nustatyta tvarka. Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių rengimas, vertinimas yra kompleksinis procesas. Pagal Potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo direktyvos reikalavimus žemėlapis turi būti atnaujinamas kas 6 metus. Šiam procesui užtikrinti AAA neturi visų būtinų vidinių kompetencijų, reikalaujančių ekspertinio lygio žinių, taip pat atitinkamos įrangos, todėl dalis potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių duomenų rengimo ir tvarkymo darbų atliekama pasitelkiant išorinių ekspertų paslaugas, įsigyjamas viešųjų pirkimų procedūrų būdu. Siekiant užtikrinti šių darbų metu rengiamų duomenų patikimumą bus atliekamas rangovų atliktų darbų patikimumo (kokybės) vertinimas pagal AAA vidinėse taisyklėse, kurias AAA įsipareigoja parengti įgyvendindama pirmą priemonę, nustatytus reikalavimus.	
	1. Įgyvendinti informacinių sistemų sprendimus, leidžiančius automatizuotai perduoti teritorijų erdvinius duomenis iš AAA į Nekilnojamojo turto registrą, taip sumažinant žmogiškųjų klaidų ir selektyvaus duomenų teikimo riziką.	1. AAA su RC yra sudariusi Duomenų apie specialiųjų žemės naudojimo sąlygų teritorijas teikimo Nekilnojamojo turto registro informacinei sistemai sutartį (2025-09-30, reg. Nr. CS-32), kuri numato galimybę SŽNS erdvinius duomenis teikti automatizuotu, sistema-sistema, būdu. AAA seka RC informaciją ir praktiką dėl kitų specialiųjų sąlygų erdvinių duomenų automatizuoto teikimo registravimui. Susitikimo š. m. birželio mėn. su RC atstovais metu AAA buvo informuota apie tai, jog RC turima IS šiuo metu neužtikrina	

		patikimo pilnai automatizuoto (sistema-sistema) duomenų perdavimo, todėl RC planuoja IS šioje srityje tobulinti. Atsižvelgiant į tai, kad AAA 2025-12-09 RC saugiomis elektroninėmis ryšių priemonėmis pateiktų erdvinių duomenų registravimo nebuvo nustatyta nei vieno žmoniškųjų klaidų ar netinkamo duomenų pateikimo fakto, vertintina, kad netinkamo duomenų teikimo rizika yra mažai tikėtina. AAA toliau seks RC informacinės sistemos tobulinimo eigą ir, esant poreikiui bei pasikeitus aplinkybėms (RC sistemos parengtumui, rizikos vertinimui ar duomenų teikimo apimčiai), numatyta sutartinė galimybė bus panaudota.	
	2. Atsisakyti praktikų, kai valstybės institucijos funkcijos (įskaitant atsakomybę už duomenų perdavimą ir žymų tikrinimą) deleguojamos paslaugų teikėjams, nes tai nesuderinama su viešojo administravimo principais ir kelia antikorupcines rizikas.	2. Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių rengimas, vertinimas yra kompleksinis procesas. Pagal Potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo direktyvos reikalavimus žemėlapis turi būti atnaujinamas kas 6 metus. Šiam procesui užtikrinti AAA neturi visų būtinų vidinių kompetencijų, reikalaujančių ekspertinio lygio žinių, taip pat atitinkamos įrangos, todėl dalis potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių duomenų rengimo ir tvarkymo darbų atliekama pasitelkiant išorinių ekspertų paslaugas, įsigyjamas viešųjų pirkimų procedūrų būdu. Siekiant užtikrinti šių darbų metu rengiamų duomenų patikimumą bus atliekamas rangovų atliktų darbų patikimumo (kokybės) vertinimas pagal AAA vidinėse taisyklės, kurias AAA įsipareigoja parengti įgyvendindama pirmą priemonę, nustatytus reikalavimus. SŽNS įstatyme visų patvirtintų teritorijų duomenų įregistravimui į NTR duomenų pateikimo termino įgyvendinimo pareiga nustatyta iki 2026-12-31.	

		Igaliojimai pateikti NTR duomenų tvarkytojui prašymą įregistruoti aplinkos ministro patvirtintuose potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapiuose Aplinkos ministro 2025-07-15 įsakymo Nr. D1-103 2 punktu suteikti AAA. Visos žymos dėl potvynių SŽNS teritorijų NTR yra išregistruotos nuo šių 2026 m. pradžios, todėl atkreipiame dėmesį, kad jų tikrinimas nebeaktualus. AAA nevykdo ir neplanuoja vykdyti praktikos, kuria valstybės institucijai teisės aktais priskirta duomenų tvarkymo perdavimo funkcija būtų deleguojama išoriniams paslaugų teikėjams.	
	3. Komunikuoti su visuomene ir savivaldybėmis, viešai skelbiant, kurios teritorijos dar nėra įregistruotos Nekilnojamojo turto registre taip prisidedant prie skaidrumo didinimo ir viešojo intereso apsaugos.	3. AAA informaciją apie planuojamas keisti, tvirtinti ir apie patvirtintas potvynių SŽNS teritorijas, viešai paskelbs savo interneto svetainėje. Taip pat raštu informuos savivaldybes, kurių administruojamose teritorijose šios teritorijos pateks, ir prašys, kad analogiška informacija būtų skelbiama ir atitinkamų savivaldybių administracijų interneto svetainėse. Šios nuostatos taip pat bus reglamentuotos vidiniuose teisės aktuose, kuriuos įsipareigojame parengti įgyvendinant pirmą priemonę.	
	4. Pabaigus potvynių grėsmės teritorijų registracijos procesą, atlikti potvynių grėsmės žemėlapių peržiūrą ir patikrą, užtikrinant, kad visi sklypai, patenkantys į potvynio teritorijas, būtų tinkamai pažymėti Nekilnojamojo turto registre. Apie atliktą patikrinimą ir užbaigtą registracijos procesą –	4. AAA gavusi informaciją iš RC apie įregistruotas Potvynių SŽNS teritorijas NTR ir pagal kompetenciją patikrinusi informaciją, apie užbaigtą registracijos procesą informaciją paskelbs viešai savo interneto tinklapyje ir informuos savivaldybių administracijas, kurių teritorijose bus registruotos teritorijos. Šios nuostatos taip pat bus reglamentuotos AAA vidinėse taisyklės, kurias AAA įsipareigoja parengti įgyvendindama pirmą priemonę.	

	paskelbti viešai (pvz., institucijos interneto svetainėje ir kitais įprastais informavimo kanalais).		
	5. Užtikrinti galimybę susieti skirtingų potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių redakcijų duomenis su konkrečiais žemės sklypais ir sudaryti galimybę visuomenei viešai naudotis šia informacija, kadangi Nekilnojamojo turto registre neatsispindi duomenys apie 2014 m. potvynių grėsmės žemėlapiuose nustatytas potvynių grėsmės teritorijas dėl laiku neįvykdytos pareigos jas įregistruoti.	5. Siekiant užtikrinti galimybę susieti skirtingų potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių redakcijų duomenis su konkrečiais žemės sklypais ir sudaryti galimybę visuomenei viešai naudotis šia funkcija, numatome ilgalaikį ir funkcionalų sprendimą skaitmeniniam interaktyviam žemėlapiui sukurti, kuriame bus matomi RC publikuojamų žemės sklypų ribų duomenys ir šių sklypų paieška pagal jų unikalų numerį. Šis įrankis leis viešai prieinamu būdu peržiūrėti, palyginti istoriškai anksčiau patvirtintų žemėlapių versijų duomenis. Įgyvendinimas numatomas 2027 m. IV ketv.	